

۱۶۱

بسم الله الرحمن الرحيم
پروتوکول سومین جلسه کمیسیون مشترک اقتصادی - تجارتي بين
جمهوري اسلامي افغانستان و جمهوري ترکمنستان

بتأسی از ماده (4) موافقتنامه همکاریهای اقتصادی و تجارتي 14 جولای 2007 که بين حکومت هر دو کشور امضاً شد، کمیسیون مشترک همکاری های اقتصادی - تجارتي بين جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری ترکمنستان تأسیس گردید که در این پروتوکول بنام «کمیسیون» یاد می گردد.

سومین نشست کمیسیون از تاریخ 22 - 24 دسمبر 2011 در شهر عشق آباد مرکز ترکمنستان تدویر یافت.

ریاست هیئت جانب جمهوری اسلامی افغانستان را جلالتمآب عبدالهادی "ارغندیوال" وزیر اقتصاد و ریاست هیئت جانب جمهوری ترکمنستان را جلالتمآب دولت گلیدی صادقوف وزیر مالیه ترکمنستان به عهده داشتند.

ترکیب اعضای هیئات هر دو کشور (که منبعت بنام طرفین) یاد میشود در ضمیمه های (1) و (2) پروتوکول هذا ملاحظه می گردد.

طرفین اجندای منضمه جلسه کمیسیون سوم را که منبعت بنام پروتوکول سوم یاد میشود بتصویب رسانیده اند.

طرفین در ارتباط به اجندای سومین اجلاس ذیلاً به توافق رسیدند:

1. بررسی وضع اقتصادی دوکشور:
طرفین نخست درمورد وضع کنونی اقتصادی و اجتماعی دوکشور بادر نظر داشت اصلاحات لازم در آن به صورت همه جانبه بحث نموده، و انکشاف روابط اقتصادی و تجارتي جانبین بعد از دومین نشست کمیسیون مشترک تحلیل و ارزیابی گردید.

2- تطبیق پیشنهادات جلسه دوم :

طرفین از تطبیق به موقع پیشنهادات کمیسیون دوم، به تاسی از بیانات جلالتماب حامد کرزی رئیس جمهوری اسلامی افغانستان و جلالتماب ق.ام بردی محمد وف ریس جمهور ترکمنستان، که توجه خاص در رابطه به همکاری بین جمهوری اسلامی افغانستان و ترکمنستان، دارند، معلومات ارائه نمودند.

حین مسافرت رسمی جلالتماب حامد کرزی رئیس جمهور، جمهوری اسلامی افغانستان به ترکمنستان که به تاریخ 28 - 29 می 2011 صورت گرفت، موضوعات همکاری در ساحات تجارت و اقتصاد، انرژی، ترانسپورت و مواصلات، زراعت و فرهنگی مورد بحث قرار گرفته است.

وتوافقات و معاهدات دو جانبه ذیل به عمل آمده است:

- پیمان دوستی و همکاری بین ج.ا.ا و ترکمنستان.
  - موافقتنامه ای خط آهن بین افغانستان و ترکمنستان در ساحه اتا مراد - امام نظر ترکمنستان - آقینه - اندخوی افغانستان.
  - تفاهم نامه همکاری بیشتر در بخش انرژی بین حکومت افغانستان و ترکمنستان.
  - موافقتنامه همکاری در مورد فرهنگ و هنر، اطلاعات عامه و توریزم.
  - موافقتنامه همکاری بین اطاق های تجارت و صنایع افغانستان و ترکمنستان.
- کمیسیون از تطبیق اکثریت پیشنهادات نشست دوم کمیسیون ابراز رضایت نموده است و به تطبیق متباقی مواد بشکل دوامدار را مرحله ئی تاکید نمود.

کمیسیون ساحات مثبت همکاری ها را تاکید نموده که شامل موضوعات ذیل میباشد:

1-2 مطابق به موافقتنامه همکاری بین اتاق های تجارت و صنایع افغانستان ، ترکمنستان تبادلہ اطلاعات در مورد برگزاری نمایشگاه ها و مجتمع تجارتي، همچنان پیشنهادات در مورد توسعه تجارت در مارکیت های هر دو کشور صورت گرفته است.

2-2 فعالیت های گروپ تخنیکي و کمیته کاری اجرائیوی پروژه پایپ لین گاز ترکمنستان - افغانستان - پاکستان - هندوستان (TAPI) تحقق پذیرفته است .

در نتیجه باز دیدهای گروپ های فوق پیرامون پروژه پایپ لین گاز موافقتنامه بین الحکومتی میان حکومت ترکمنستان - افغانستان - پاکستان و هند وستان به تاریخ 11 دسمبر 2010 در شهر عشق آباد ترکمنستان به امضاء رسید .

2-3. به مقصد افزایش صادرات انرژی برق به جمهوری اسلامی افغانستان بنابر تصمیم رئیس جمهور ترکمنستان جلالتماب قربانقلی بردی محمدوف ؛ جانب ترکمن اعمار لین انتقال برق 500kv را از مری - عطامراد - اندخوی آغاز نموده است. از تاریخ 28 جولای الی اول اگست 2011 مذاکرات میان نماینده گان وزارت انرژی و صنایع ترکمنستان و متخصصین افغان در مورد اعمار لین انتقال انرژی برق بعمل آید.

2-4. در ملاقات هائیکه در سال 2010 بین نماینده گان هر دو کشور صورت گرفت ،در نتیجه موافقتنامه پرواز های عبوری سویم هوایی (FL290) از ساعت 8:00PM الی 1:00AM " 5:00AM -12:00AM وقت محلی " به عمل آید . همچنان ملاقات ها میان نماینده گان خدمات ملی دولتی (Turkmen Howayollary) و نماینده گان وزارت ترانسپورت و هوانوردی افغانستان و شرکت کام ایر صورت گرفته است .

2-5. مسوده تنظیم امور انتقال مستقیم اجناس ترکمن - افغان به وسیله ترانسپورت قطار آهن آماده گردیدوبه جانب افغانی برای توافق تقدیم گردیده است .

2-6. فعلاً به تعداد 51 نفر محصل افغانی در انستیتوت پیداکوژی دولت ترکمنستان که به نام سید نظر سیدی یاد میشود مصروف تحصیل میباشند .

2-7. گروپ سه نفری از ج.ا.ا. در فستیوال بین المللی مختلف موزیک و هنر که به تاریخ 18

-20 اگست 2010 تدویر گردید اشتراک ورزیده اند . "Avaza2010"

همچنان گروه 14 نفری آرتست ها از ترکمنستان به جمهوری اسلامی افغانستان آمده و در کنفرانس علمی بین المللی در مورد هزازمین سالگرد دولت سلجوقی که از 9-10 اکتوبر 2010 در هرات تدویر گردید اشتراک نموده اند.

گروه 9 نفری از جمهوری اسلامی افغانستان در کنسرت که در ترکمنستان انجام یافت به تاریخ 24-26 جنوری 2011 اشتراک ورزیدند.

سایر موضوعات طویل المدت همچنان در پروتوکول کمیسیون مشترک انعکاس داده شده است.

3. صورت بندی و ثبت اسناد قانونی و حقوقی میان جمهوری اسلامی افغانستان و ترکمنستان .

کمیسیون توضیح نمود تا کار صورت بندی و ثبت اسناد قانونی و حقوقی همکاری های طرفین (افغان - ترکمن) طوریکه در ماده 2.1 پروتوکول جلسه کمیسیون دوم تذکر یافته است ، ادامه یابد.

درین رابطه کمیسیون به وزارت های امور خارجه جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری ترکمنستان سفارش نموده ، تا به همکاری مشترک وزارتها و ادارات هر دو کشور جلسات مشوره نوبتی را در آینده تدویر و را پورا اجراآت را در جلسه بعدی کمیسیون ارائه نمایند .

تاریخ مذاکره بین وزارت های خارجه افغانستان و ترکمنستان از مجرائی دیپلوماتیک تعیین میگردد.

4. همکاری در عرصه های تجارت و اقتصاد:

طرفین خاطر نشان نمود ، که همکاری تجارتي و اقتصادی بین ج.ا. و ترکمنستان انکشاف نموده است . حجم تجارت طی ده ماه سال جاری 2011 در حدود مبلغ 381,64 میلیون دالر امریکائی تخمین گردیده که 35,9% افزایش را نسبت به ده ماه سال 2010 نشان میدهد .

طرفین روابط دوجانبه تجارتي و اقتصادي را با در نظر داشت ظرفيت هاي حجم تجارتي و امکانات دست داشته ، آريزيابي نموده که بايست افزايش به عمل آيد . در اين مرحله طرفين ضرورت ايجاد شرايط مساعد همکاري دوجانبه در تصدي هاي اقتصادي ، جستجوي اشکال جديد فعاليت هاي همکاري تجارتي و اقتصادي مشترک را از طريق تطبيق ارقام قابل قبول و روابط تجارتي و اقتصادي دوجانبه عملي نمايند .

طرفين ملاقات هاي به موقع متخصصين را به منظور ايجاد امکانات توسعه روابط صادراتي و وارداتي بين هر دو کشور مهم تلقي مينمايند .

و در اين رابطه طرفين موضوعات ذيل را در نظر ميگيرند :

1-4. به مقصد توسعه روابط تجارتي و اقتصادي بين دو کشور ، با در نظر داشت ماده

2.2 پروتوکول اولين جلسه گروپ متخصصين را دايماً بعد از غور و بررسي آنها

پيشنهادهات مشخص در مورد افزايش حجم اموال تجارتي را ارائه نمايد .

2-4 وزارت ها و نماينده گي هاي ذيربط جمهوري اسلامي افغانستان و جمهوري

ترکمنستان مذاکرات دوجانبه را در ربع اول سال 2012 به منظور آمادگي روي مسوده

موافقتنامه ها که الي اخير سال 2012 امضاء ميگردد ، انجام دهند .

- موافقتنامه تشويق و حمايه سرمايه گذاري هاي دو جانبه بين حکومت ترکمنستان و

جمهوري اسلامي افغانستان .

- موافقتنامه در مورد استندرد دايزيشن ، مترولوژي ، گواهينامه ها و اعتبار نامه ها بين

حکومت ترکمنستان و جمهوري اسلامي افغانستان .

3.4 با در نظر داشت موافقت نامه بين اتاق هاي تجارتي و صنايع جمهوري اسلامي

افغانستان و جمهوري ترکمنستان ، طرفين بايست تسهيلات و همکاري ها را در بخش

تجارتي و صنايع هر دو کشور افزايش داده ، و تبادلء معلومات تجارتي بين هر دو کشور

را از طریق سازماندهی مجتمع تجارتي، تدوير سمينارها، نمايشگاه ها و کنفرانس ها بين هردو کشور فراهم نمايند.

4.4 طرفين موافقه نمودند، تا چگونگي جلوگيري توقف، و تسليمی و انتقال اموال بار شده واگون های قطار آهن را که سبب ضياع وقت در بنادر سرحد آباد و تورغندی ميگردد، تحت تقسيم اوقات منظم در نظر گيرند.

5- همکاري در ساحه انرژی و مواد سوخت :

طرفين توضيح نمودند، که همکاري در عرصه جيولوژيکي و کار های تفحصاتي به خصوص در اعمار و ساختمان های جيولوژيکي در امتداد سرحد جمهوری اسلامي افغانستان و ترکمنستان، طرق تطبيق تخنيکي پروژه پايپ لين گاز ترکمنستان - افغانستان - پاکستان - هند را در ساحه انرژی برق افزايش دهند.

طرفين به موارد ذيل تاکيد نمودند:

5-1. در سال 2012 اشخاص مسلکي هر دو جانب بایست در مورد کار روی ساختمان های جيولوژيکي و تفحصاتي در سرحد افغانستان و ترکمنستان تبادلہ معلومات نمايند.

5-2. اشخاص شايسته و متخصص طرفين بایست بطور منظم ملاقات های مشاورتي را به منظور تکميل و تهيه چوکات موافقتنامه بين حکومت افغانستان - ترکمنستان - جمهوری اسلامي پاکستان و جمهوری هند غرض تطبيق پروژه پايپ لين گاز کشور های ذيربط، به عمل آورند.

5-3. ادارات ذيربط بایست همکاري ها را در ساحه انتقال انرژی بر حسب تفاهم نامه به منظور همکاري بيشتري بين حکومت افغانستان و ترکمنستان در ساحه انرژی ادامه دهند،

طرفین بایست ساختمان لین هوایی انتقال انرژی برق 500KV مری اتامراد- اندخوی را در قلمرو های یکدیگر الی سپتمبر سال 2013 تکمیل نمایند.

4.5 طرفین توافق نمودند تا تعویض سیستم برق 110 KV از کشور ترکمنستان به ولایت هرات را به سیستم 220 KV الی سال 2013 تکمیل نمایند.

6. همکاری در عرصه های ترانسپورت و مخابرات:

طرفین بمنظور ایجاد سهولت ها و بلند بردن موثریت در انتقالات اجناس و مسافرین و بهبود سیستم های مخابراتی و معلوماتی بادر نظر داشت تاثیرات آنها بالای توسعه انکشاف اقتصاد منطقوی، همکاری بین هر دو کشور تاکید و در زمینه پیشنهادات ذیل را نمودند:

1.6- طرفین در مورد نقش عمده انکشاف شبکه خط آهن منطقوی به منظور تحکیم صلح در چوکات تفاهم و همکاری های منطقوی و بین المللی تاکید نمودند.

2.6 - طرفین توافق نمودند ، تا وزارت قطار آهن ترکمنستان مشترکاً با وزارت فواید عامه افغانستان بانیست از تطبیق متوافقتنامه بین دو کشور اطمینان حاصل نموده و حکومت هر دو کشور همکاری شانرا در اعمار خط آهن در ساحه اتامراد - امام نظر (ترکمنستان) - اندخوی (افغانستان) ادامه دهند.

3.6 طرفین تاکید نمودند ، تا در نقاط مشخص که قبلاً توافق صورت گرفته (سرحد بندر آقینه «امام نظر و تورغندی» ماری- سرحد آباد) شبکه فایبرنوری وصل گردد و نیز تسهیلات ترانزیت ترافیک برای دو کشور از طریق شبکه فایبرنوری ایجاد گردد.

به منظور تامین چینل های مستقیم مخابراتی دو جانب توافق نمودند تا گروپ کاری اتصال فایبر نوری در مناطق سرحدی ترکمنستان (امام نظر و سرحد آباد) و افغانستان (آقینه و تورغندی) ایجاد و اقدام عملی نمایند.

4.6 - طرفین توافق نمودند که وزارت ترانسپورت و قطار آهن ترکمنستان و وزارت تجارت و صنایع جمهوری اسلامی افغانستان مسوده مقررہ سازمان دهی ارتباط راه آهن از طریق سرحدات دولتی تورغندی (افغانستان) و سرحد آباد (ترکمنستان) را طی نیمه اول سال 2012 آماده امضاء نمایند.

7 - همکاری در مورد سکتور آب:

طرفین بر مذاکرات بیشتر جهت تحکیم نقاط آسیب پذیر سواحل دریای مرغاب در مرز دو کشور موافقت نمودند.

8. همکاری در عرصه های تعلیم و تربیه، منابع انسانی، فرهنگی، سیاحتی و سپورت:

کمیسیون اهمیت همکاری های بیشتر را در عرصه تعلیم، فرهنگ و هنر، رسانه های جمعی و توریسم مطابق به چهارچوب توافق نامه بین حکومتات جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری ترکمنستان در بخش فرهنگ و هنر، رسانه های همه گانی و توریسم، به بحث گرفتند.

1.8 وزارت های اطلاعات و فرهنگ ترکمنستان و جمهوری اسلامی افغانستان توافق نمودند:

- طرفین در عرصه هنر و فلکلور (محلی) و مردم شناسی، رقص و گروپ های هنری اطفال هر دو کشور اطمینان دهند.

- در نیمه دوم سال 2012 جمهوری اسلامی افغانستان و ترکمنستان نمایشگاه های

کتب، صنایع دستی، جواهرات و آثار هنری را سازمان دهی مینماید.

- طرفین از اشتراک منظم شان در ساحه موسیقی و تنظیم و سازمان دهی گروپ های هنری جهت اشتراک در فستیوال ها و سایر برنامه های فرهنگی طی سال روان اطمینان دهند .

- طرفین از تنظیم ملاقات های هنرمندان ممتاز دو کشور حمایت مینمایند.
2-8. کمیته دولتی سپورت و توریزم، ترکمنستان و وزارت اطلاعات فرهنگ و جوانان جمهوری اسلامی افغانستان موافقه دارند تا:
از اشتراک متخصصین شان در نمایشگاه ها ، تياتر ، کنفرانس ها ، سیمینار ها و ورکشاپ ها ، که در کشور های شان تدویر و سبب تبادل تجارب در ساحه توریزم و سپورت به یکدیگر میشود اطمینان دهند .

- طرفین بایست سطح همکاری و روابط را بین کمیته ملی اولمپیک افغانستان و فدریشن سپورت ترکمنستان بالا برند .

3-8. سرویس نشرات دولتی ترکمنستان زمینه چاپ کتب تعلیمی مورد نیاز وزارت معارف افغانستان را فراهم مینماید

4.8 طرفین موافقه شانرا در عرصه ترجمه آثار کلاسیک هر دو کشور به زبان های ملی دو کشور ابراز نمودند.

5.8 طرفین توافق نمودند ، تا جهت رشد و توسعه صنعت توریزم همکاری دوجانبه ادارات ذیربط هر دو کشور صورت بیشتر گردد.

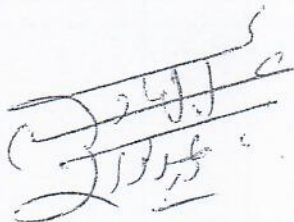
9- طرفین به برگزاری چهارمین اجلاس کمیسیون مشترک همکاری های تجارتي -
اقتصادي بين جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری ترکمنستان در سال 2012 در شهر
کابل توافق نمودند.

تاریخ دقیق برگزاری اجلاس از مجاری دیپلماتیک تعیین می گردد.
سومین اجلاس کمیسیون در فضای دوستانه و تفاهم خاتمه یافت.
پروتوکول هذا بتاريخ 24 ديسمبر 2011 در سه نسخه اصلی به زبان های دری،
ترکمنی و انگلیسی در شهر عشق آباد ترتیب گردید. در اصلاح و تعبیر محتوای آن نسخه
انگلیسی اساس قراردادده می شود.

دولت گیلدی صادقوف
وزیرمالیه
ورئیس کمیسیون مشترک جمهوری ترکمنستان

( )

عبدالهادي ارغندیوال
وزیراقتصاد
ورئیس کمیسیون مشترک جمهوری اسلامی افغانستان

( )